

2020-2021

קורס 290.1024 – יסודות הסייעוד

סמסטר ב'

מועד: יום ד' שעות 14-16

מרצים: פרופ' אפרת שדמי (מרכזת הקורס), פרופ' אנה זיסברג, ד"ר נוסייבה ריאן-גרה, ד"ר חוה וינר, גב' ענבל פרן

שעות קבלה בתיאום מראש במייל:

פרופ' אפרת שדמי: eshadmi@univ.haifa.ac.il

פרופ' אנה זיסברג: azisberg@univ.haifa.ac.il

ד"ר נוסייבה ריאן-גרה: nrayan84@gmail.com

גב' ענבל פרן: ifaranper@staff.haifa.ac.il

ד"ר חוה וינר: chavaweiner@gmail.com

רמת הקורס: תואר ראשון שנה א'

מבנה הקורס: קורס מבוא שנתי, המשלב הרצאות במליאה, דיונים וסדנאות בקבוצות. הקורס מהווה דרישת קדם לכל קורסי הסייעוד והניהול הבאים אחריו.

על הקורס ומטרתו המרכזית:

הקורס יתמקד בנושאים מתקדמים בעלי זיקה ישירה לסייעוד: איכות בריאות, זקנה, פגיעות, חוק החולה נוטה למות וטיפול פליאטיבי, רפואה משלימה ואלטרנטיבית, מדרג התפקידים בסייעוד. מטרת העל של הקורס היא גיבוש השקפת עולם פרופסיונלית, הכרת תחומי הסייעוד השונים והכרת התחומים הנושקים לסייעוד.

יעדים:

- פיתוח חשיבה מערכתית ביקורתית.
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד בשונות ובעמימות בחברה המודרנית.
- פיתוח מודעות לחשיבות התפקוד במורכבות.
- פיתוח יכולת למידה עצמית וקבוצתית.
- פיתוח מודעות עצמית לשינויים שחלו בזהות המקצועית במהלך הקורס.

אתר אינטרנט: Moodle. הנחיות והסברים אודות השימוש במערכת בקישור:

http://online.haifa.ac.il/support_Moodle.htm

תמיכה במערכת ה-Moodle: http://online.haifa.ac.il/support_HighLearn.htm

מתודולוגיה:

רוב החומר יינתן לקריאה בבית כדרישת קדם לדיונים בכיתה. התרגילים הינם בסיס לעבודה קבוצתית בכיתה.

דרישות הקורס:

1. **נוכחות** חובה (היעדרות מותרת עד 20%) הסטודנטים נדרשים לפתוח מצלמות בשיעורים. במקרה שהשיעור יוקלט, תמונות הגלריה לא יוקלטו. אי פתיחת מצלמה תחשב כהיעדרות.
 2. קריאת ספרות והגשת מטלות (הנחיות בנספח 1 ו 2)
 3. ניתוח סוגיות שונות בכתב ברמה אישית וקבוצתית
- כל התרגילים יוגשו באמצעות מערכת ה-Moodle. **לא יתקבלו תרגילים בדואר אלקטרוני.**

הערכה:

- השתתפות פעילה בדיונים ופרזנטציות 10% מהציון
- הגשת מטלות 10% מהציון
- הגשת תרגיל: הספרות היפה 10% מהציון
- עבודה מסכמת סמסטר ב' 70% מהציון

ציון עובר **בכל** סמסטר – 70. הגשת כל המטלות היא חובה ותנאי הכרחי להשלמת הקורס. אי הגשת מטלה לא תאפשר קבלת ציון סופי בקורס.

תכנית השיעורים סמסטר ב':

תאריך	נושא השיעור	מטלות להגשה
1. 3.3	איכות בבריאות	מליאה
איכות בבריאות		
קריאת חובה לשיעור מס' 1		
<ul style="list-style-type: none"> • משרד הבריאות. (2020). התכנית הלאומית למדדי איכות: בתי חולים כלליים, גריאטריים, בתי חולים לבריאות הנפש, טיפות חלב ושירותי חירום. דו"ח לשנים 2013-2019. עמ' 43-39 (לקרוא קודם) ו- 32-18 https://www.gov.il/BlobFolder/reports/quality-national-prog-2013-2019/he/files_publications_quality_indicators_quality-national-prog-2013-2019.pdf 		
קריאה מומלצת		
<ul style="list-style-type: none"> ■ פורת, נ. וגרינברג, ד. (2009). מדדי איכות רגישים לסייעוד ככלי ניהולי לשיפור איכות: סקירת ספרות. בתוך א' תורן וא' פיקר (עורכים). מנהיגות בלבן: ניהול סיעודי בבתי חולים (עמ' 56-41). ירושלים: הוצאת מאגנס. http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221 ■ גולדמן, ד. (2009). איכות בסייעוד במערכת האשפוז: מודלים ויישומם – מבוא, סיעוד ואיכות, איכות בסייעוד ונהלים מקצועיים, מודלים לאיכות ומדידת איכות (מודל מבנה, תהליך, תוצא), קריטריונים 		

מטלות להגשה	נושא השיעור	תאריך		
			<p>לבחירת מדדי איכות, מדדי איכות בסייעוד. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים (עמ' 67-57, 78-71). ירושלים: הוצאת מאגנס. http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221</p> <ul style="list-style-type: none"> ד' כהן, א., דריהר, י., רגב-רוזנברג, ס., יעקובסון, א. (2010). תוכנית מדדי האיכות בשירותי בריאות כללית: העשור הראשון. הרפואה, 143, 239-237. 	
	שיעור אסינכרוני	זקנה וסיעוד	10.3	2.
<p>קריאת חובה לשיעור מס' 2 "סליחה על השאלה: זקנים" http://www.eshelnet.org.il/SlichahAlHasheela "אפשר לחיות עד גיל 200": מה הסוד של הישראלים שחוגגים מאה שנים? https://www.youtube.com/watch?v=Oh6HpL2Tzy0 קריאה מומלצת</p> <ul style="list-style-type: none"> איילון, ל' (2009). פחדים והתממשותם: חוויותיהם של קשישים ובני משפחותיהם מהחיים עם עובדים זרים המטפלים בקשישים. גרונטולוגיה, 36(4), 110-99. זיסברג א', ושחף ש' (2015). סיעוד הזקן - בין גרונטולוגיה לגריאטריה. מתוך גרונטולוגיה מעשית, עמ' 181-212. ירושלים: אשל. 				
	קבוצות	דיון בנושאים זקנה ואיכות	17.3	3.
צפייה בהרצאה כהכנה לשיעור	קבוצות	רפואה משלימה	24.3	4.
<p>קריאת חובה לשיעור מס' 4</p> <ul style="list-style-type: none"> שר, א. (2019). סיעוד אינטגרטיבי בישראל. האחות בישראל: ביטאון הסתדרות האחים והאחיות בישראל, 202: עמ' 34-30. וקסלר, מ. (2019). השתתפות בכנס בינלאומי לסייעוד אינטגרטיבי באירלנד 2019. האחות בישראל: ביטאון הסתדרות האחים והאחיות בישראל, 202: עמ' 50-49. <p>קריאה מומלצת</p> <ul style="list-style-type: none"> כספי, ע. (2015). עשה ואל תעשה בהקמת יחידות לרפואה אינטגרטיבית במערכת בריאות ציבורית – אתגרים ותובנות. "הרפואה", 154, 187-191. ברויטמן, מ', זרוב, א', וחרפק, ס'. (2014). מדברים מהשטח. ביטאון הסייעוד האונקולוגי בישראל, 26(3), 55-54. פרנקל, מ' וגמוס, ד'. (2015). הרפואה המשלימה בישראל- עשור לחברה הישראלית לרפואה משלימה של הר"י. הרפואה, 154, 7-6. 				

מטלות להגשה		נושא השיעור	תאריך	
הגשת תרגיל ב 7.4	קבוצות	דיון על הספרות היפה	7.4	.5
קריאת חובה לשיעור מס' 5				
*ראה נספח 2 (תרגיל) לצורך פירוט חומר הקריאה				
	מליאה	חוק החולה הנוטה למות וטיפול פליאטיבי	21.4	.6
קריאת חובה לשיעור מס' 6				
שטינברג, א'. (2005). "חולה נוטה למות" – דינו של חולה סופני, המותר והאסור לעשות בו לפי החוק וההלכה. חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו 2005. מתוך: פרשת השבוע, משרד המשפטים, תשס"ו גיליון 238. אוחזר בתאריך 24.2.2017 מתוך- http://www.daat.ac.il/encyclopedia/value.asp?id1=2274				
	קבוצות	דיון בקבוצות - החולה הנוטה למות וטיפול פליאטיבי	28.4	.7
	מליאה	פגיעות	5.5	.8
קריאת חובה לשיעור מס' 8				
<ul style="list-style-type: none"> Clark, B., & Preto, N. (2018). Exploring the concept of vulnerability in health care. <i>CMAJ: Canadian Medical Association Journal</i>, 190(11), E308. <p style="text-align: right;">קריאה מומלצת</p> <ul style="list-style-type: none"> Sellman, D. (2005). Towards an understanding of nursing as a response to human vulnerability. <i>Nursing Philosophy</i>, 8(1), 2-10. 				
הגשת מטלה	מליאה	מגדר וסייעוד ומדרג תפקידים בסייעוד	19.5	.9
קריאת חובה לשיעור מס' 9				
<ul style="list-style-type: none"> שחף, ש. (2014). "ובכל זאת אחות מעשית..." . <u>אחות טובה דינה</u>. הוצאת רסלינג, תל אביב. עמ' 77 – 82. אבגר, א. (2004). סוגיות בבריאות האישה- פרספקטיבה פמיניסטית. https://www.doctors.co.il/medical-articles/200504 <p style="text-align: right;">קריאה מומלצת</p> <ul style="list-style-type: none"> סילנר, ד., רסין, מ. וקנטי, ת. (2009). <u>ניהול כוח אדם בסייעוד – תמהיל כוח אדם, קידום</u>. בתוך א. תורן וא. פיקר (עורכים). <u>מנהיגות בלבן: ניהול סיעוד בבתי חולים (עמ' 131-137, 145-142)</u>. ירושלים: הוצאת מאגנס. http://www.publishersrow.com/dBookReader/default.asp?bvid=5221. 				

מטלות להגשה		נושא השיעור	תאריך	
	מליאה	פאנל אחיות	26.5	.10
<p>קריאה חובה לשיעור מס' 10 תוצאות סקר השחיקה הגדול בקרב עובדי מערכת הבריאות 2018: https://www.health.gov.il/NewsAndEvents/SpokemanMessegas/Documents/18102018A.pdf קריאה מומלצת: מצגת המתארת בגרפים מעניינים את מדדי השחיקה בקרב אחים ואחיות 2018: https://www.health.gov.il/Subjects/HRinHealthSystem/PreventingBurnoutProgram/Documents/sectors/sectors_01.pdf</p>				
	מליאה	פאנל מטופלים	2.6	.11
	קבוצות	דיון בפאנלים	9.6	.12
	קבוצות	סיכום והכנה למבחן	16.6	.13

נספח 1 - הנחיות להגשת מטלה

לשיעור שליידו מסומן "מטלת הגשה" יש לסכם מאמר אחד מתוך רשימת מאמרי חובה לאותו השיעור כפי שמופיעים בסילבוס.

הסיכום יתחלק לשני חלקים – החלק הראשון: סיכום קצר (בין 5-6 שורות, כ-3-4 משפטים), יכלול את עיקרי הדברים מתוך המאמר; החלק השני: יש לכתוב שלוש כותרות שמדגישות את הנושא/סוגיה שבלטה מבחינתך במאמר, כאשר תחת כל כותרת יש לרשום דיון / תובנה המסבירים את הכותרת בהתייחס לתכני הקורס (התרשמות אישית, תובנות, שאלות שהתעוררו בעקבות הקריאה).

* דוגמא להגשה ניתן למצוא באתר הקורס

דרישות: היקף הסיכום - עמוד אחד מודפס בגודל פונט 12, ברווח 1.5, שוליים של 2.5 ס"מ מכל צד. את הקובץ יש לשמור עם **שם מלא של הסטודנט, תעודת זהות ומס' המטלה/ שם השיעור.**

לדוגמא: אבי אברהם 123456789 מטלה 5

מועד הגשה אחרון: **08:00 בוקר** ביום רביעי.

ההגשה תתבצע באמצעות מערכת ה-Moodle. הנחיות והסברים אודות השימוש במערכת בקישור:

http://online.haifa.ac.il/support_Moodle.htm

תמיכה במערכת ה-Moodle : http://online.haifa.ac.il/support_HighLearn.htm

נספח 2 - תרגיל – הכנה לקראת הדיון הקבוצתי בספרות היפה

אנא קראו את הפרקים הבאים (החומרים נמצאים סרוקים באתר):

- הרמל, ק. (2016). **רק עוד יום אחד**. הוד השרון: הכורסא. עמודים: 44-7 (פרקים 1-3)
- דוהניו, א. (2017) **הפלא של אנה**. רמות השבים: הוצאת אריה ניר. עמודים: 201-216
- אזיאר, א. (1975) **כל החיים לפניו**. תל אביב: עם העובד. עמודים: 93-98.

הנכם מתבקשים לכתוב שאלות, תובנות, או רגשות שהתעוררו בכם לאור קריאת כל הפרקים הנ"ל, תוך התייחסות לחומרי הקורס שנלמדו. חשוב להתייחס להקשר (בעקבות מה עלו השאלות/תובנות/רגשות המתוארים). אין צורך לסכם את קטעי הקריאה, אלא להתייחס אל מה שלמדתם ו/או הרגשתם במהלך הקריאה. יש לציין הפניה לחומרי הקריאה ולהתייחס לכל אחד מהם בנפרד (רק לקטע אחד בכל פעם) או במרוכז (למשל: "לאור קריאת הפרקים _____ בהם עלו הסיטואציות הבאות: _____ התעוררו בי השאלות _____").

דרישות: היקף העבודה עמוד אחד, בגודל פונט 12, ברווח 1.5. מועד הגשה אחרון: __ בשעה: 8:00 בבוקר.